ECLI:LV:RVPT:2018:0711.C30470518.2.S
Lieta Nr.C30470518
Lietas arhīva Nr. C-4705-18/6

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2018.gada 11.jūlijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā tiesnese I.Krigena-Jurkāne
ar sekretāri M.Staģi
piedaloties prasītāja pārstāvim /pers. A/ un atbildētāja pārstāvim /pers. B/
Rīgā, Abrenes ielā 8, atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" prasībā pret /pers. C/ par dzīvojamās mājas uzturēšanas, apsaimniekošanas maksas un saņemto pakalpojumu parāda piedziņu un

konstatēja

2018.gada 19.februārī SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk tekstā arī prasītājs) iesniedza tiesā prasību pret /pers. C/ (turpmāk tekstā arī atbildētāja) par dzīvojamās mājas uzturēšanas, apsaimniekošanas maksas un saņemto pakalpojumu parāda piedziņu, kurā lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam parādu par dzīvojamās mājas uzturēšanu, apsaimniekošanu un saņemtajiem pakalpojumiem /adrese A/, pamatparādu EUR 4359,70, likumiskos procentus EUR 1848,85, tiesas izdevumus un noteikt prasītājam tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no prasības pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Prasības pieteikumā norādīts, ka daudzdzīvokļu māja /adrese/ ir prasītāja pārvaldīšanā.

Atbildētājai no 2000.gada 19.septembra līdz 2012.gada 17.aprīlim bija nostiprinātās īpašuma tiesības uz dzīvokli /adrese A/.

Pamatparāds par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu un saņemtajiem pakalpojumiem par dzīvokli /adrese A/, atbildētājai izveidojies par laika posmu no 2009.gada 1.marta līdz 2012.gada 17.aprīlim un sastāda EUR 4359,70. Likumiskie procenti aprēķināti par periodu no 2009.gada 1.aprīļa līdz 2018.gada 1.februārim.

Prasība pamatota uz Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pantu, Civillikuma 1071., 1587., 1759., 1765.pantiem, likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta septīto daļu.

Par celto prasību atbildētāja /pers. C/ ir sniegusi rakstveida paskaidrojumus Civilprocesa likuma 148.panta kārtībā, norādot, ka prasību neatzīst. Uzskata, ka ir iestājies Komerclikuma 406.pantā norādītais prasījuma noilgums.

Prasītāja pārstāvis tiesas sēdē prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasībā norādītajiem pamatiem un motīviem, lūdza prasību apmierināt. Attiecībā par noilgumu paskaidroja, ka noilgums nav attiecināms uz SIA "Rīgas namu pārvaldnieks". Papildus paskaidroja, ka atgādinājumi par parāda esamību netika nosūtīti.

Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē prasību neatzina un lūdza noraidīt. Papildus paskaidroja, ka nekādus atgādinājumus par parāda esamību pēc dzīvokļa atsavināšanās nesaņēma.

Motīvu daļa

Noklausījusies pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa prasību atzīst par noraidāmu.

Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

Atbildētājai no 2000.gada 8.decembra līdz 2013.gada 23.maijam bija nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu Nr.22, /adrese/. (lietas lapa 9)

Starp pusēm nav noslēgts dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgums.

No prasības pieteikuma un lietas materiāliem pievienotā parāda aprēķina redzams, ka prasītājs par atbildētājai sniegtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa /adrese A/, lietošanu, ir aprēķinājis pamatparādu par laika periodu no 2009.gada 1.marta līdz 2012.gada 17.aprīlim.

Saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta septīto daļu pašvaldības pienākums ir pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

No lietas rakstveida pierādījumiem konstatējams, ka prasītājs ir daudzdzīvokļu mājas /adrese/ pārvaldnieks, par ko lietā

strīds nepastāv. (lietas lapa 19-39).

Atbildētājai, kā dzīvokļa īpašniekam, celtajā prasībā saistības radās pēc likuma "Par dzīvokļa īpašumu" (spēkā līdz 31.12.2010) un Dzīvokļa īpašuma likuma.

Tiesa konstatē, ka prasītājai prasības tiesības par parāda piedziņu pret atbildētāju radās 2012.gada 23.maijā, kad atbildētājai izbeigušās īpašumtiesības uz dzīvokļa īpašumu /adrese A/.

Civillikuma 1893.pantā noteikts, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā.

Saskaņā ar Komerclikuma 388.pantā doto definīciju komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Šā paša likuma 389.pantā teikts, ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Tiesa atzīst, ka prasītāja pārstāves norādītais fakts, ka pušu tiesiskās attiecības regulē speciālās likuma normas un prasītāja dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības veic pilnvardevējas – Rīgas pilsētas pašvaldības, uzdevumā, nevar būt par pamatu, lai atzītu, ka pušu starpā nav nodibinātas arī komercdarījuma attiecības.

Tiesa uzskata, ka prasītāja, veicot tai deleģētu uzdevumu, kas izriet no dzīvojamo māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas, realizē komercdarbību un līgumiskajās attiecībās darbojas kā komersants Komerclikuma 1.panta pirmās daļas izpratnē.

Arī juridiskajā literatūrā ir norādīts, ka jebkura saimnieciskā darbība, kuru veic komersants, izmantojot savu firmu, uzskatāma par šā komersanta komercdarbību. Līdz ar to, ja komersants izmantojot savu firmu, ir noslēdzis darījumu, kurš atbilst saimnieciskās darbības pazīmēm, viņš nevar celt ierunu, ka tā nav bijusi viņa komercdarbība. Tikai tad, ja darbība neatbilst saimnieciskās darbības pazīmēm, to var neuzskatīt par komercdarbību, piemēram, dāvinājums. Tādēļ komercsabiedrības gadījumā jebkura tās saimnieciska darbība uzskatāma par komercdarbību (sk. Strupišs A. Komerclikuma komentāri. A daļa. Komercdarbības vispārīgie noteikumi. Rīga: A.Strupiša juridiskais birojs SIA, 2003, 29.lpp.).

Pie minētiem apstākļiem tiesa atzīst, ka vispirms vērtējamas prasītājas prasījuma tiesības atbilstoši Komerclikuma normām, kas nosaka, kādā kārtībā komercdarījumu dalībnieki var aizsargāt savas aizskartās tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, kā arī regulē prasījumu noilgumu.

Civillikuma 1895.pantā noteikts, ka visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā.

2010.gada 1.janvārī spēkā stājās Komerclikuma D daļa, t.sk., 406.pants, kurā noteikts, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš. Komerclikuma Pārejas noteikumu 15. un 16.punktā noteikts, ka likuma D daļa stājas spēkā 2010.gada 1.janvārī. Ja šā likuma D daļas spēkā stāšanās dienā Civillikumā vai citā likumā noteiktais noilguma termiņš nav notecējis, bet šā likuma D daļa nosaka īsāku noilguma termiņu, piemērojams šā likuma D daļā noteiktais noilguma termiņš, kurš skaitāms no 2010.gada 1.janvāra.

Ja pēc šāda aprēķina noilguma termiņš iznāk garāks par līdzšinējo noilguma termiņu, noilguma termiņš izbeidzas tajā dienā, kad tas būtu notecējis saskaņā ar Civillikumu vai citu normatīvo aktu.

Ņemot vērā, ka Komerclikuma noteikumi attiecībā uz komercdarījumiem kā lex specialis attiecināmi pret Civillikumā vispārīgi noteikto 10 gadu noilguma termiņu, tad komercdarījumiem piemērojami Komerclikuma noteikumi.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka uz izskatāmo strīdu attiecināms Komerclikumā minētais noilgums – trīs gadi.

Tiesa atzīst, ka prasījuma, par ar dzīvokļa īpašuma lietošanu saistīto pakalpojumu apmaksu, noilguma termiņš sāka tecēt no 2012.gada 23.maija. Līdz ar to secināms, ka prasītājam savas kreditora tiesības bija jāizlieto līdz 2015.gada 22.maijam, taču prasītājs prasību tiesā iesniedza tikai 2018.gada 19.februārī, tas ir pēc tam, kad iestājās prasītāja tiesība prasīt saistības izpildi.

Saskaņā ar Civillikuma 1902., 1905. un 1906.pantu, noilgumu pārtrauc atgādinājums parādniekam, kā arī apstāklis, ja parādnieks noilguma tecējuma laikā kaut kādā kārtā atzīst kreditora prasību. Pārtraucot noilgumu, jau notecējušais laiks vairs nav ieskaitāms un sāk tecēt jauns noilguma termiņš.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, bet atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Lietā netika iesniegti pierādījumi, kas liecinātu par noilguma pārtraukumu atbilstoši Civillikuma 1905.pantam.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītājs prasījuma tiesības ir zaudējis, jo lietā iestājies prasības noilgums.

Tiesa atzīst, ka noilguma iestāšanās ir atsevišķs saistību izbeigšanās pamats, kas tiesai pārbaudāms neatkarīgi no tā vai atbildētājs to apstrīd vai nē. Turklāt tiesa ņem vērā, ka izskatāmajā lietā atbildētājs ir atzīstama par patērētāju „Patērētāju tiesību aizsardzības likuma" 1.panta 3.punkta izpratnē, tātad par mazāk aizsargāto pusi.

Civillikuma 1893.pants nosaka, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā. Civillikuma 1910.pants nosaka, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas nevien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība.

Kā norādīts Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumā /lieta Nr.SKC-100/2010/, ja izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tad tai jāpārbauda vienīgi jautājums par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu, bet nav jāskaidro faktiskie apstākļi un jāvērtē pierādījumi, jo noilgums ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Tādējādi tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma, jo saistība izbeigusies sakarā ar noilgumu un prasījuma tiesību neesamību, kas ir pietiekams, patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai un spriedumā netiek dots vērtējums prasībā norādītajiem apstākļiem un netiek vērtēti citi iesniegtie pierādījumi.

Ņemot vērā norādīto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 4.pantu, 8.pantu, 97.pantu, 193.pantu, 195.pantu, 203.pantu,

nosprieda

Noraidīt SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" prasību pret /pers. C/ par dzīvojamās mājas uzturēšanas, apsaimniekošanas maksas un saņemto pakalpojumu parāda piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese **I.Krigena-Jurkāne**